

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

Ἐπὶ τῆς προτάσεως νόμου «περὶ καταργήσεως τοῦ ἄρθρου 39 τοῦ Α.Ν. 1092/1938».

Πρὸς τὴν Βουλὴν τῶν Ἑλλήνων

Ἡ ἀπόφασις τοῦ Πλημμελειοδικείου Ἀθηνῶν γιὰ τοὺς βασανιστὲς τῆς Ἀσφάλειας ἔχει προκαλέσει κατὰ πλῆξιν καὶ ἐξυφύτατα αἰσθήματα ἀνησυχίας στὸν ἑλληνικὸ λαό.

Μὲ τὴν ἀπόφασιν αὐτήν:

Πρῶτον: ἐπιδεικνύεται ἀπαράδεκτη ἐπιείκεια πρὸς τοὺς στυγνότερους καταπιεστὲς τοῦ λαοῦ μας.

Δεύτερον: ἀντρέπονται τὰ περίσματα καὶ αἱ ἀποφάσεις ἀδιαβλήτων διεθνῶν δικαστικῶν ὀργάνων καὶ ὀργανισμῶν, ὅπως τὸ Συμβούλιον τῆς Εὐρώπης, τὸ ὁποῖο κατεδίκασε τὸ δικτατορικὸ καθεστῶς ἀκριβῶς ἕσπει τῶν περιπτώσεων ἐκείνων, γιὰ τὶς ὁποῖες τὸ δικαστήριον ἔκρινε ἀθώους τοὺς βασανιστὲς.

Τρίτον: ἐπιβιώνουν ἀντιλήψεις ἀπαράδεκτες καὶ γιὰ τίς σκοτεινότερες περιόδους τῆς ἱστορίας μας.

Ἡ πρόσφατη ἀπόφασις ἀποτελεῖ κρίκο σὲ μιὰ σειρά δικαστικῶν ἀποφάσεων ποὺ ἀντιφάσκουν ὄχι μόνον πρὸς τὸ κοινὸ αἶσθημα καὶ πρὸς κάθε ἐννοια δικαίου, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Συντάγματος καὶ τοῦ Ποινικοῦ Κώδικα.

Τέτοιες ἀποφάσεις θέτουν καὶ πάλι τὸ πρόβλημα τῆς δημόσιας κριτικῆς ποινικῶν ἀποφάσεων ποὺ, ὅπως εἶναι γνωστὸ, ἀπαγορεύεται πρὶν ἀπὸ τὴν τελεσιδικίαν τους σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρον 39 τοῦ Α.Ν. 1092/38 «περὶ τύπου».

Ἡ δικαστικὴ ἐξουσία, ὡς ἀρχὴ τῆς ὁποίας ἡ ὀρθὴ καὶ εὐθυμῆ λειτουργία εἶναι ἀπαραίτητη προϋπόθεσις γιὰ τὴν ὑπαρξὴ τοῦ Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος, εἶναι ἀπόλυτα σεβαστὴ. Αὐτὸ ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι δὲν ἐκδίδονται ἀστοχες ἀποφάσεις ἢ ὅτι δὲν ὑπάρχουν συγκεκριμένοι φορεῖς τῆς ἀρχῆς, τῶν ὁποίων ἡ ἱστορία καὶ τὰ ἔργα δὲν πληροῦν τίς προϋποθέσεις γιὰ τὴν λειτουργία μιᾶς ἐννομουμένης δημοκρατικῆς πολιτείας.

Βασικὸ χαρακτηριστικὸ τῆς Δημοκρατίας εἶναι ἡ κριτικὴ. Καὶ πρῶτοι ἀπ' ὅλους πρέπει νὰ κρίνονται οἱ κριταί. Ἡ κριτικὴ μετὰ τὴν τελεσιδικίαν τῆς ἀποφάσεως μπορεῖ νὰ προσφέρει κάτι στὴν νομικὴ ἐπιστήμην ἢ στὴν ἱστορίαν ἀλλὰ τίποτα πέρα πέρα. Γιατὶ δὲν ὑπάρχει πλέον ἡ δυνατότητα τῆς ἐπανορθώσεως συγκεκριμένων ἀδικιῶν ποὺ μπορεῖ σὲ ὠρισμένες περιπτώσεις ὅπως στὴν ὑπόθεσις τῶν βασανιστῶν, νὰ μὴν ἀναφέρονται μόνον σὲ πρόσωπα ἀλλὰ νὰ προσβάλλουν θεμελιώδη δικαιώματα καὶ νὰ κλονίζουσι αὐτὴ τὴν ἴδιαν τὴν κοινωνίαν, πέραν τοῦ πολιτεύματος.

Ἡ ἑλληνικὴ Δικαιοσύνη ἀποκτᾷ πολὺ μεγαλύτερο κύρος ὅταν εἶναι ἀνοικτὴ καὶ πρόσφορη στὴν δημόσιαν κριτικὴν, παρὰ ὅταν ἀπροστατεύεται μὲ διατάξεις ποὺ ἀντιφάσκουν πρὸς τὴν οὐσίαν τοῦ Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος καὶ πρὸς τὸ συμφέρον της.

6-210
Τυχὸν ἰσχυρισμός, ὅτι ἡ πρὸ τῆς τελεσιδικίας κριτικὴ μπορεῖ νὰ καταποθήσει τοὺς δικαστὲς ἢ νὰ ἐπηρεάσει τὴν ὀρθή, ἀμερόληπτη καὶ ἀντικειμενικὴ ἀπονομὴ τῆς δικαιοσύνης ἀποτελοῦν προσβολὴ πρὸς τὸ δικαστικὸ τῶμα. Ἐὰν ὑπάρχει τέτοιος κίνδυνος, τότε σημαίνει ὅτι ἡ ἑλληνικὴ Δικαιοσύνη πάσχει βαθύτατα.

Τὸ μόνον ποὺ θὰ συμβῆ μὲ τὴν ἐλεύθερη καὶ τὴν ὁποιοδήποτε χρόνον κριτικὴ τῶν ποινικῶν ἀποφάσεων, καὶ μάλιστα τῶν πρωτοβαθμίων, εἶναι ἡ ἀπὸ ὅλους τοὺς φορεῖς τῆς δημόσιας ζωῆς τοῦ τόπου καὶ ἀπὸ κάθε πολίτη ἐπιστήμηση τῶν δικαστικῶν σφαλμάτων, ὁ πρισματικὸς φωτισμὸς τῆς ὑποθέσεως καὶ σὲ τελικὴ ἀνάλυσις ἡ οὐσιαστικὴ βοήθεια στὴν ἀπονομὴ τῆς Δικαιοσύνης. Ἡ κριτικὴ τῆς κοινῆς γνώμης ποὺ σὲ ἔσχατη ἀνάλυσις ἐμπεριέχεται στὴ δικανικὴ πεποίθησι τοῦ δικαστοῦ, προσβιορίζει τὴν ἀξία, τὸ μέγεθος καὶ τὴν ἱεραρχικὴ ἀξιολόγησι τοῦ ἐνόμου ἀγαθοῦ, στὴν προστασίαν τοῦ ὁποίου ἀποβλέπει ἡ ἀναγωγὴ τῆς πράξεως σὲ ποινικὸ ἀδίκημα. Ὁ πολίτης πρέπει νὰ δικαιούται νὰ κρίνῃ τίς ἐξουσίες ἀντίθετος νόμος εἶναι ἀναμφίβολα ἀντισυνταγματικὸς.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 13 Ὀκτωβρίου 1976

Οἱ προτείνοντες βουλευταί

Γ. Β. Μαγκάκης, Κ. Ἀλαβάνος, Α. Κανελλόπουλος, Ν. Ἀλαβάνος, Ν. Ἀργυρόπουλος, Θ. Ἀναγνωστόπουλος, Α. Ντεντιδάκης, Σ. Καραγιάννης, Γ. Παπαστεργίου, Κ. Μπαντουβάς, Σ. Παπαθεμελιῆς, Γ. Χιονίδης, Α. Λασκαρίδης, Ν. Βενιζέλος, Σ. Χούτσας, Κ. Γιατρέκος, Σ. Παπαπολίτης, Ν. Ι. Παπαϊωάννου, Β. Τσουδεροῦ, Ι. Παπαδόπουλος, Ν. Λαυτζανάκης, Π. Ἀμπατζῆς, Τ. Πλεύρης, Π. Πολυχρονίδης, Θ. Μανabῆς, Σ. Παπαστρατῆς, Α. Σεχιώτης, Α. Φιλιππίδης, Κ. Κωνιωτάκης, Ν. Στεφανίδης, Α. Κοκκέτης, Δ. Καρδάρης, Ν. Γαζῆς.

ΠΡΟΤΑΣΙΣ ΝΟΜΟΥ

Περὶ καταργήσεως τοῦ ἄρθρου 39 τοῦ Α.Ν. 1092/1938.

Ἄρθρον μόνον.

«Τὸ ἄρθρον 39 τοῦ Α.Ν. 1092/1938 «περὶ τύπου» ὡς ἠριθμηθῆ διὰ τοῦ ἄρθρου 1 παραγρ. 13 τοῦ Α.Ν. 1683/1939 καὶ ἐτροποποιήθῃ διὰ τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ Ν.Δ. 2493/1953 καταργεῖται.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 13 Ὀκτωβρίου 1976

Οἱ προτείνοντες βουλευταί

Γ. Β. Μαγκάκης, Κ. Ἀλαβάνος, Α. Κανελλόπουλος, Ν. Ἀλαβάνος, Ν. Ἀργυρόπουλος, Θ. Ἀναγνωστόπουλος, Α. Ντεντιδάκης, Σ. Καραγιάννης, Γ. Παπαστεργίου, Κ. Μπαντουβάς, Σ. Παπαθεμελιῆς, Γ. Χιονίδης, Α. Λασκαρίδης, Ν. Βενιζέλος, Σ. Χούτσας, Κ. Γιατρέκος, Σ. Παπαπολίτης, Ν. Ι. Παπαϊωάννου, Β. Τσουδεροῦ, Ι. Παπαδόπουλος, Ν. Λαυτζανάκης, Π. Ἀμπατζῆς, Τ. Πλεύρης, Π. Πολυχρονίδης, Θ. Μανabῆς, Σ. Παπαστρατῆς, Α. Σεχιώτης, Α. Φιλιππίδης, Κ. Κωνιωτάκης, Ν. Στεφανίδης, Α. Κοκκέτης, Δ. Καρδάρης, Ν. Γαζῆς.